

Myös asekätkentää tutkittu

Taivassalon veteraanimatrikkeli valmistui

□ Helinä Ääri

Taivassalon veteraanimatrikkeli Taivassalolaiset sodissa 1939–1945 on valmis. Eilisessä julkistamistilaisuudessa seurakuntakoti täyttyi kirjan teossa mukana olleista ihmisistä. Lähes kaikki elossa olevat taivassalolaiset sotaveteraanit olivat päässeet juhlimaan kirjaa.

– Kolmen vuoden suururakka saatiin valmiiksi nyt keväällä, Taivassalon matrikkeliyöryhmän vetäjä **Aapo Angervo** iloitsee.

Kirjassa on noin seitsemäsadan veteraanin ja miinanraivaajan tiedot. Mukana ovat myös rintamalotat ja lista kotirintamalotista.

– Matrikkeli olisi pitänyt tehdä jo vuosia aiemmin, mutta parempi myöhään kuin ei ollenkaan, Angervo sanoo.

Noin puolet kirjasta koostuu sota-aikaa käsittelevistä kirjoituksista ja haastatteluista.

Angervon mukaan työryhmä olisi toivonut enemmän apua paikallisilta toimijoilta, kuten reserviläisiltä.

Nyt julkaisematta on vakasuomalaismatrikkeleista enää Vehmaan ja Kustavin kirjat. Vehmaan matrikkeli pääsee kansiin vielä tänä vuonna. Matrikkelit julkaisee Vakka-suomalaista sotaveteraanitietoa talteen ry.

– Talkootyötä Taivassalon matrikkeliin kertyi noin kauden henkilötyövuoden verran, kirjan toimittaja **Matti Jalava** toteaa.

Jalava muistuttaa, että välttämätöntä taustatyötä jää valmista kirjaa katsellessa näkymättömiin. Tietojen keruu oli välillä haas-

Taivassalon kirkkokuoro esiintyi julkistamisjuhlassa. Veteraanimatrikkelissa on myös veteraanien haastatteluja ja kirjoituksia sota-ajasta.

tavaa.

– Kaikkien poisnukkuneiden veteraanien sotilaspasseja ei löytynyt omailsilta, ja niitä etsittiin sitten kansallisarkistosta.

Lauri Väätänen kirjoitti kirjaan asekätkennästä ja suojeluskunnista. Väätäsen mukaan asekätkennän sijaan voisi puhua aseiden hajavarastoinnista. Asekätkennästä lannetettiin vankilatuomioita myös Vakka-Suomessa.

– Monet sodissa olleet piilotivat niin sanotusti sotamuistona kiväärin tai pistoolin. Se

oli erittäin isänmaallinen teko. Tarvittaessa Suomea olisi puolustettu kätketyillä aseilla.

Väätäsen mukaan suojeluskunnilla on ollut iso merkitys Suomen itsenäisyydelle. Taivassalossa Nuortenkoti palveli nuorisoseuran lisäksi myös suojeluskuntaa. Vakka-Suomen Suojeluskuntien Perinneyhdistyksen puheenjohtaja **Mika Wessmanin** mukaan suojeluskuntien merkitystä talvi- ja jatkosodan sekä Lapin sodan sotilaiden koulutukselle ei voi korostaa liikaa.

Vapaussodan Perinneliitto myönsi Sininen Risti -kunniamerkkejä joillekin kirjahankkeessa työskennelleille. Ristin saivat **Aapo Angervo, Kyllikki Fagerström, Jarmo Martinsuo, Aulis Penttinen, Liisa Salminen, Riitta Särkilahti ja Birgitta Tommila**.

Taivassalon veteraanimatrikkeli on kovakantinen ja siinä on 416 sivua. Matrikkeliä myydään muun muassa pankeissa, kunnanvirastossa ja Silakräsäyksessä.

Matrikkelin toimittaja **Matti Jalava** kiittää kaikkia kirjan eteen puurtaneita. Matrikkeli syntyi valtavalla määrällä talkootyötä.